галузей, де передбачено розгортання проектів ДПП. Дана ситуація зумовлена неготовністю як держави, так й приватного сектору до запровадження традиційно прийнятих в світі механізмів державно-приватного партнерства в науковій та інноваційній сферах.

За сучасних умов в Україні першочергове значення має приведення чинного законодавства стосовно державно-приватного партнерства у відповідність з потребами розбудови НІС, вироблення дієвих рекомендацій з розвитку ДПП в науковій та інноваційній сферах, з подальшою розробкою організаційного механізму ДПП проектів з максимальним урахуванням міжнародного досвіду.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Варнавский В. Г. Государственно-частное партнерство в России: проблемы становления. [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.strana-oz.ru.*
2. *Яковлев П. А. Государственно-частное партнерство: анализ международного опыта и перспектив / П. А. Яковлев // Коммунальное хозяйство городов: научно-технический сборник. – К.: Техника – 2010. – № 92. – С. 323–331.*
3. *Савранский П. В. Государственно-частное партнерство в реализации перспективных направлений инновационного развития экономики России: автореф. дис. на соискание научн. степени канд. эконом. наук: спец. 08.00.05 / Савранский П. В. – Краснодар, 2007. – 20 с.*
4. *Public – Private Partnerships for research and innovation: An evaluation of Austrian Experience. [Електронний ресурс] / P.: OECD. 2004 // Режим доступу: http://www.oecd.org/dataoecd/49/17/25717078.pdf.*
5. *Joint Technology Initiatives. Public – Private Partnerships in EU Research [Електронний ресурс] / European Comission. European Communities. 2008. // Режим доступу: ftp://ftp.cordis.europa.eu/pub/fp7/docs/jtis-brochure_en.pdf.*
6. *Закон України Про державно-приватне партнерство [Електронний ресурс] / м. Київ 1 липня 2010 року N 2404-VI // Режим доступу: http://www.president.gov.ua/.*

ІГОР КІЦКАЙ
Науковий керівник:
к.е.н., доцент Уніят А. В.

ГЛОБАЛЬНІ РИЗИКИ СВІТОВОЇ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ

Глобалізація фінансової системи, поряд із перевагами, несе ризики для фінансової стабільності. При цьому перспективи зараження зростають разом із підвищенням ступеня взаємозалежності економік. Ризик «зараження», пов'язаний з глобалізацією, значно збільшується з погляду масштабів і швидкості. Ефект «зараження» може виявитися наслідком широкого спектру зовнішніх подій – від краху великих і важливих міжнародних фінансових інститутів до політичних інцидентів регіонального або глобального масштабу або початку військових дій. Відкритість фінансових систем також збільшує уразливість до впливу економічних циклів, які відбуваються в інших частинах світу.

Системний ризик у міжнародній фінансовій системі характеризується всеохоплюючою фінансовою кризою, яка зазвичай супроводжується різким падінням вартості активів та економічної активності. У всіх випадках системний фінансовий ризик викликає нестабільність фінансової системи – достатню, щоб вплинути на економіку в цілому. При цьому порушується головний засадничий принцип фінансової безпеки – стабільне постачання обсягу фінансових ресурсів, достатнього для поступального розвитку економіки.

Світова фінансова криза 2007–2009 рр. наглядно продемонструвала, що жодна держава не застрахована від ризиків, пов'язаних з нестабільністю глобальної фінансової системи. Глобалізація веде не лише до розширення, поглиблення та прискорення

взаємозв'язків між країнами світу, але й, як вказує Дж. Сорос, глобалізує фінансові ринки і здійснює зростаючий домінуючий вплив на національні економіки глобальних фінансових ринків і транснаціональних корпорацій.

Терміни	Ринки виникнення	Причини	Ринки охоплення	Причини
Літо 2007	Іпотечний ринок США	Масові неповернення платежів за іпотечними кредитами	Європейський ринок іпотеки	Сек'юритизація іпотеки
21.01.2008 22.01.2008	Фондові ринки Європи та США	Публікація песимістичних прогнозів: щодо «охолодження» європейської і американської економік	Фондові ринки Азії та країн BRIC	Транспарентність фондових ринків
Вересень 2008	Банківський ринок США	Банкрутство Lehman Brothers , продаж Merrill Lynch	Європейський банківський ринок	Фінансові проблеми банківських установ Великобританії, Ісландії, Бельгії, Нідерландів, Німеччини, Франції
Жовтень 2008	Фондовий ринок США (рекордне падіння біржових індексів)	Відхилення в першому читанні проекту закону США щодо підтримки фінансового ринку країни	Фондові ринки Європи, Азії, країн BRIC та інших країн з перехідною економікою, в тому числі й України	Ефект «доміно», початок рецесії в США та уповільнення темпів економічного розвитку Китаю
Липень 2009	Фінансовій ринок США	Монетарна політика США, що призвела до девальвації долара	Фондові ринки Америки, Європи та Азії (падіння індексів)	Підвищена ліквід ність фондових рин ків на фоні низького попиту на сировину

Рис 1. Виникнення світової кризи 2007–2009 рр. в США та її наслідки для світу.

Значна глибина кризового стану економіки зумовлена, насамперед, наявними макроекономічними диспропорціями, що породжені довгостроковими системними суперечностями:

- надмірною часткою споживання і низьким обсягом нагромадження;
- надмірно високою відкритістю економіки зовнішньому світу, низьким рівнем її диверсифікації та відносно вузькою спеціалізацією експорту, що сформувало високу залежність економічної динаміки та фінансового становища від ділового бізнес
- циклу світової економіки і кон'юнктури зовнішніх ринків. Міжнародна криза ліквідності знизила світову економічну активність, спричинивши спад зовнішнього попиту на основні товари українського експорту (сталь та хімічну продукцію) і значне зниження цін на них;
- інституційної нерозвиненості фінансової системи та вузькості механізмів рефінансування банківської системи, що призвели комерційні банки до надмірних обсягів зовнішніх запозичень і нарощування у великих обсягах зовнішнього боргу.

Найбільш вразливими від породжених глобалізацією ризиків є країни з ринками, що розвиваються, одна з яких – Україна. Значні втрати у фінансовому секторі, відтік капіталу й скорочення обсягів зовнішньоторговельних операцій спричинили спочатку зниження темпів зростання, а згодом і падіння обсягів ВВП, яке значно перевищувало аналогічні показники більшості країн світу. Відбулося розбалансування фінансового ринку, значне зниження ефективності функціонування банківської системи, знецінення національної валюти, прискорення інфляційних процесів, виникнення інших негативних наслідків.

ЛІТЕРАТУРА

1. Л. В. Шинкарук. Макроекономічні передумови та перебіг економічної кризи в Україні. / Л. В. Шинкарук. // Економічна теорія. – 2010. – No 2. – с. 64.

2. Світова криза: Україна на хвилі чи під хвилею? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://vicktormiy.from.ua.com.

3. Сніжко О. Фінансовий розвиток трансформаційних економік: структурно-функціональний аналіз: монографія / О. В. Сніжко. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2009. – 815 с.

4. Claessens, S. A Safer World Financial System: Improving the Resolution of Systemic Institutions / S. Claessens, Herring R. J., and Schoenmaker D. – IMF Working Paper. – 2010. – № 10/236. – 37 p. – Mode of access: http://www.imf.org/external/pubs/cat/longres.aspx?sk=24285.

НАТАЛІЯ КОМАР

ЕВОЛЮЦІЯ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В ЄВРОПІ

Протягом останніх десятиліть у розвитку світової економіки домінують процеси міжнародної економічної інтеграції, які визначають напрями та пріоритети сучасного етапу інтернаціоналізації господарського життя, формуючи середовище глобальної конкуренції, впливаючи на стратегічні інтереси всіх країн та регіонів світу. Створення глобального світового порядку припускає сьогодні не стихійне його формування, а організовану побудову на основі ряду фундаментальних принципів, найважливішими з яких є високий рівень економічного розвитку інтегруючих країн або їхня здатність досягти такого в недалекому майбутньому через гармонійне приєднання до розвиненого світу. Тільки там, де національні економіки досягають високого рівня самоорганізації, відбувається їхнє органічне вливання в глобальну економіку.

Як свідчить вітчизняна та світова практика інтеграційні блоки є більш конкурентоспроможними, оскільки призводять до більш ефективного господарювання та соціально-економічного розвитку країн-членів, а ніж окремо взята країна на світовому ринку. Економічна природа інтеграційних угруповань та взаємовідносин між країнами, які їх утворюють, зумовлюють логіку та наступність у становленні й розвитку різних форм міжнародних економічних об'єднань. В зрілих інтеграційних угрупованнях розробляються й реалізовуються механізми та інструменти забезпечення колективної економічної безпеки. Слід зазначити, що ЗВТ можна розглядати як одну із проміжних форм міжнародної економічної інтеграції, тобто як механізм переходу до більш складних та розвинутих форм міжнародної економічної взаємодії країн.

Процес регіональної міжнародної економічної інтеграції на Європейському континенті розпочався з підписання у 1950-х роках трьох угод, які призвели до утворення таких інституцій як: ЄОВС-1951 р., ЄЕС-1958 р. та Євроатом-1958 р. Європейська інтеграція була викликана історичними обставинами та мотивована обговореннями в сфері політики, економіки й безпеки: уникнення повторення урядових невдач, які відбулися під час двох світових війн у 20 столітті й поширення націоналізму; економічне спустошення, викликане руйнацією в час війни; поява двох світових лідерів на світовій арені – США й Радянського Союзу з конкуруючою економічною й політичною ідеологіями; поділ Європи (Східна та Західна) та потреба у безпеці від загрози та експансії Радянського Союзу; потреба у швидкому розвитку стандартів життя й економічних виконань з метою встановити довготривалий мир й безпеку та не допустити фашизм й комунізм; примирення Франції й Німеччини як основа стабільності всередині Західної Європи. В той же час у 1960 р. країни, які не увійшли до Європейського співтовариства (ЄС-1967 р.) при злитті трьох інституцій ЄОВС, ЄЕС, Євроатом, створили ЄАВТ-7. До якої у 1961 р. увійшла Фінляндія, у 1970 р. – Ісландія. ЄАВТ дозволила б Великобританії встановити свої власні зовнішні тарифи, підтримувати свої особливі відносини з країнами Співдружності та уникнути участі в спільній сільськогосподарській програмі, яка б підвищила витрати на імпортні харчові продукти для Великобританії. Крім того, уряд Великобританії не хотів відмовлятися від національної могутності та вважав за краще створення зони вільної торгівлі. З 1973 р. між країнами Європейського співтовариства та ЄАВТ укладена угода про вільну торгівлю, а з 1994 р. між Європейським союзом та ЄАВТ була створена Європейська економічна зона (ЄЕЗ), яка дозволяла вільне переміщення людей, товарів, послуг й капіталу. На сьогоднішній день до ЄАВТ входять Ісландія, Ліхтенштейн, Швейцарія та Норвегія. Крім Швейцарії, решта країн є частиною внутрішнього ринку ЄЕЗ Європейського Союзу. Швейцарія вирішила укласти двосторонні угоди з ЄС. (рис. 1).